

5-amaliy ish: Ko'p o'lchovli massivlar.

Namunaviy masala

Ushbu mavzuda quyidagilarga e'tibor berish kerak bo'ladi: ya'ni ikki o'lchovli massiv satrlari soni (m), ustunlari soni n , hamda elementlari soni ($m \times n$)larni e'tiborga olish lozim. Matritsaga kiritish va chiqarish satrlar bo'yicha amalga oshiriladi.

m o'lchamli kvadrat matritsa 2 o'lchovli ($m \times m$) massiv hisoblanadi. Matritsalarini tashkil etish va ularning elementlarini chiqarish.

Masala: $m \times n$ o'lchamli matritsa va butun k_1 va k_2 ($0 \leq k_1 < k_2 < m$) sonlar berilgan. Matritsaning k_1 va k_2 satrlari o'rnini almashtirilsin.

Yechish usuli

.

Programma matni

using System;

namespace Massiv_1

{

class Program

{

public static void matrix_print(**int** [,] p, **int** n, **int** m)

{

for(**int** i = 0; i < m; i++)

{

for (**int** j = 0; j < n; j++)

{

Console.Write(p[i,j]+" ");

}

Console.WriteLine();

}

}

public static void Main(**string**[] args)

{

int m,n,k1,k2;

Console.Write("m=");

m=**int**.Parse(Console.ReadLine());

Console.Write("n=");

n=**int**.Parse(Console.ReadLine());

int[,] a=new **int**[m,n];

do

{

Console.WriteLine("0<=k1<k2<m oraliqda k1 va k2 sonlarini kiriting!");

Console.Write("k1=");

k1=**int**.Parse(Console.ReadLine());

Console.Write("k2=");

```

        k2=int.Parse(Console.ReadLine());
    }
    while(!(0<=k1 && k1<k2 && k2<m));
    Console.WriteLine("Massiv elementlarini kiriting!");
    for(int i = 0; i < m; i++)
    {
        for (int j = 0; j < n; j++)
        { Console.Write("a["+i+", "+j+"]=");
          a[i,j]=int.Parse(Console.ReadLine());
        }
    }
    Console.WriteLine("Kiritilgan matritsa!");
    matrix_print(a,n,m);
    //satr elementlarini almashitirish
    for (int j = 0; j < n; j++)
    {
        int t=a[k1,j];
        a[k1,j]=a[k2,j];
        a[k2,j]=t;
    }
    Console.WriteLine("Natijaviy matritsa!");
    matrix_print(a,n,m);
    Console.ReadKey(true);
}
}
}

```

Amaliy masalalar

1. $m \times n$ o'lchamli matritsa va $k(1 \leq k \leq m)$ butun son berilgan. Berilgan matritsaning k -satridagi elementlarining yig'indisi va ko'paytmasi chop etilsin.
2. $m \times n$ o'lchamli matritsa va $k(1 \leq k \leq m)$ butun son berilgan. Berilgan matritsaning k -ustunidagi elementlarining yig'indisi va ko'paytmasi chop etilsin.
3. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan. Uning har bir satri uchun yig'indilar hisoblansin.
4. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan. Uning har bir ustuni uchun yig'indilar hisoblansin.
5. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan. Matritsaning toq nomerdagi har bir satrining o'rta arifmetiklari hisoblansin. (Shart operatoridan foydalanilmasin.)
6. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan. Matritsaning har bir juft o'rindagi ustuni uchun yig'indilar hisoblansin. (Shart operatoridan foydalanilmasin.)
7. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan. Matritsaning har bir satridagi eng kichik elementlar topilsin.
8. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan. Matritsaning har bir ustunidagi eng katta elementlar topilsin.

9. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan. Matritsa satrlarining har birining yig'indilarini hisoblab yig'indisi eng katta bo'lgan satr nomerini va shu satr yig'indisi chop etilsin.
10. $m \times n$ o'lchamli matritsa va $k (1 \leq k \leq n)$ butun soni berilgan. Matritsaning k -ustuni o'chirilsin.
11. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan. Matritsaning har bir ustuni uchun topilgan eng katta elementlar orasidan eng kichigi topilsin.
12. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan. Matritsaning har bir satrlari uchun topilgan eng kichik elementlar orasidan eng kattasi topilsin.
13. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan (m -juft son). Matritsa vertikal simmetrik o'q atrofida 180° burchak ostida burib chop etilsin.
14. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan. Matritsa gorizontal simmetrik o'q atrofida 180° burchak ostida burib chop etilsin.
15. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan (m va n -juft son). Matritsaning quyi chap va yuqori o'ng to'rtidan bir bo'laklarining o'rinlari almashtirilsin.
16. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan (m va n -juft son). Matritsaning yuqori chap va quyi o'ng to'rtidan bir bo'laklari o'rinlari almashtirilsin.
17. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan (m -juft son). Matritsaning o'ng va chap bo'laklarining o'rinlari almashtirilsin.
18. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan (m -juft son). Matritsaning yuqori va quyi bo'laklarining o'rinlari almashtirilsin.
19. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan. Matritsani n -ustunini 1-uchragan, elementlari faqat manfiy sonlardan iborat ustun bilan almashtirib chop etilsin. Agar bunday ustun topilmasa matritsaning o'zi chop etilsin.
20. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan. Matritsani 1-ustunini, elementlari faqat musbat sonlardan iborat oxirgi uchragan ustuni bilan almashtirilib chop etilsin. Agar bunday ustun topilmasa matritsaning o'zi chop etilsin.
21. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan. Matritsaning eng katta va eng kichik elementlari joylashgan ustunlarining o'rinlari almashtirilsin.
22. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan. Matritsaning eng katta va eng kichik elementlari joylashgan satrlarining o'rinlari almashtirilsin.
23. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan. Matritsani har bir ustunidagi eng katta va eng kichik elementlari o'rinlarini almashtirilib chop etilsin.
24. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan. Matritsani har bir satridagi eng katta va eng kichik elementlari o'rinlarini almashtirilib chop etilsin.
25. $m \times n$ o'lchamli matritsa va butun k_1 va k_2 ($1 \leq k_1 < k_2 \leq n$) sonlar berilgan. Matritsaning k_1 va k_2 ustunlari o'zni almashtirilsin.
26. $m \times n$ o'lchamli matritsa berilgan. Matritsaning eng kichik elementi joylashgan 1-uchragan satr o'chirilsin.